

lerrapporten og dens konklusioner er ganske utilstrækkelige til at belyse essensen af hele dette spørgsmål. Kort tid efter at Thulesagen kom på alles læber sidste sommer i forbindelse med fremkomsten af H.C. Hansen-brevet, afholdtes et møde i Qaanaaq med deltagelse af landsstyreformanden, Landstingets udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg og Qaanaaq Kommune. Et offentligt møde med en stor del af befolkningen blev ligeledes afholdt. Fra det officielle møde blev bl.a. følgende udtalt: »Alle ansvarlige myndigheder i Grønland kræver nu samlet, at den danske regering retter en officiel undskyldning til befolkningen i Avanersuaq samt kompenserer befolkningen for:

1. At have givet tilladelse til i 1951 at placere en udenlandsk militærbase i Inughuits traditionelle leve- og fangstområder uden på noget tidspunkt at have spurgt Inughuit selv eller de daværende grønlandske rådgivende organer.

2. At have flyttet den lokale befolkning i 1953 uden befolkningens eget ønske eller accept.

Et direkte møde med befolkningen gav os anledning til at fornemme de stærke følelser og den stærke bitterhed, der gennem de sidste mere end 40 år har grundfæstet sig blandt Inughuit over den uretfærdighed og det overgreb på grundlæggende menneskerettigheder, som hændelserne i begyndelsen af 1950'erne er. Der skal derfor ikke her i Tinget herske tvivl om, at Inughuit og resten af Grønlands venter med spænding på udfaldet af dagens debat.

Lad os dog i enighed nå frem til en værdig og for de udstødte fra 1953 anstændig udgang på vores debat i dag.

Otto Steenholdt (V):

Beslutningsforslaget kaldes tilfældigvis nr. B 52. Det var et atombærende bombefly B 52, der faldt ned ved Thule i 1968.

Indledningsvis vil jeg henvisse til fællesudtalelsen den 3. august 1995 fra mødet mellem Thule Kommunalbestyrelse, Grønlands Landstings udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg og Grønlands landsstyre.

Fællesudtalelsen går ud på kollektiv erstatning til Thule Kommune. Jeg har flere gange udtrykt min beklagelse her i Folketinget over, at man altid blander de to Thulesager sammen, nemlig tvangsforflytningen i 1953 og B 52-flyulykken i 1968. I dag er der kun mulighed for at drøfte tvangsforflytningen i 1953.

Dette forslag til folketingsbeslutning om at gøre noget for Thulebefolkningen, som var ble-

vet tvangsforflyttet, er et kærkomment beslutningsforslag i det danske Folketing.

Som alle de tilstedeværende medlemmer ved, så har jeg ikke sparet på krudtet for at prøve på at overtale regeringen til at gøre noget ved denne alvorlige internationale politiske fadæse, som Danmark siden 1953 har været mærket af.

Under åbningsdebatten i år har jeg her fra Folketingets talerstol opfordret regeringen til at prøve på at løse problemet på en for alle parter tilfredsstillende måde. Grønlands landsstyre og Landsting har ønsket, at statsministeren giver Thulebefolkningen en uforbeholden undskyldning; den har statsministeren nægtet at give. Jeg har i den forbindelse sagt, at jeg er tilfreds med, at statsministeren ikke giver en undskyldning, da en sådan internationalt set gigantisk politisk fejltagelse ikke kan løses bare med et enkelt ord for dernæst at blive glemt.

Tidligere Grønlandsminister hr. Tom Høyem har engang skrevet en kronik om netop Thulesagen. Han skrev, at han har givet Thulebefolkningen en undskyldning. Denne undskyldning er for egen regning, for hvis Folketinget vurderer denne undskyldning som værende seriøs, så tager man ikke Thulesagen alvorligt.

Dengang var der heller ikke de frigivne dokumenter fra de amerikanske arkiver, som man kunne begynde at diskutere i forbindelse med den daværende Grønlandsministers undskyldning.

Regeringen og dens embedsmænd må vide, at sidste år vandt de canadiske eskimoer en lignende sag om deres tvangsflytning, og her fik befolkningen tilkendt erstatning. For mig er det lysende klart, at Thulebefolkningen er blevet fordrevet fra Uummanaq i 1953, og at ekspropriationen af den gamle boplads uden tvivl skaber begrundelse for erstatning.

Jeg har adskillige gange været i Thule i forskellige ærinder. Jeg har kontaktet ældre mennesker, som husker, hvordan og hvorledes de nærmest blev jaget væk fra deres boplads. De fortalte mig altid med grådkvalt stemme, hvor vanskeligt det var at rejse med hundeslæde til det nye sted uden at vide, hvordan deres fremtid dér kunne udvikle sig. De fortalte mig alle, at deres gamle boplads var den bedste og mest centrale for deres erhverv, nemlig fangst. Men deres tvangsflytning var blevet vedtaget hen over hovedet på dem, og de ved selv, at de blev tvangsforflyttet til et dårligere fangstområde.

For alle os grønlændere er det klart, at den egentlige årsag til den tragiske flytning var, at